

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 13.10.2003
KOM(2003)599 endelig

RAPPORT FRA KOMMISSIONEN TIL RÅDET

om anvendelse af midlerne fra Fællesskabsfonden for Tobak

(i medfør af artikel 13, stk. 1, i Rådets forordning (EØF) nr. 2075/92
om den fælles markedsordning for råtabak)

INDHOLDSFORTEGNELSE

1.	Indledning	3
2.	Nuværende regler for Fællesskabsfonden for Tobak	3
2.1.	Fondens foranstaltninger	3
2.1.1.	Oplysningskampagner om de skadelige virkninger af rygning.....	3
2.1.2.	Omstillingsaktioner	3
2.2.	Fondens finansiering	3
3.	Udnyttelse af fondens bevillinger	4
3.1.	Oplysningskampagner om de skadelige virkninger af rygning.....	4
3.2.	Omstillingsaktioner	5
3.2.1.	Generelt	5
3.2.2.	Opkøb af kvoter fra 2002-høsten	6
3.2.3.	Fordeling af fondens midler i 2003.....	6
4.	Konklusion	8
<u>BILAG 1</u>		9
<u>BILAG 2</u>		10

1. INDLEDNING

Som følge af Rådets beslutning af 25. marts 2002 (forordning (EF) nr. 546/2002¹) om at ændre anvendelsesområdet for Fællesskabsfonden for Tobak og i henhold til artikel 13, stk. 1, i Rådets forordning (EØF) nr. 2075/92 om den fælles markedsordning for råtabak², skal Kommissionen inden den 31. december 2003 fremlægge en rapport om anvendelsen af fondens bevillinger. Denne rapport er en imødekommelse af dette krav og vedrører bl.a. udnyttelsen af midlerne fra tilbageholdelsen i forbindelse med 2002-høsten.

Kommissionen erindrer om, at den har iværksat en ekstern evaluering af den fælles markedsordning for råtabak, og at tobaksfondens aktiviteter i tidligere år er omfattet i denne forbindelse. Denne evaluering gøres offentlig³.

2. NUVÆRENDE REGLER FOR FÆLLESSKABSFONDEN FOR TOBAK

I marts 2002 blev artikel 13 i forordning (EØF) nr. 2075/92 vedrørende tobaksfonden ændret dybtgående ved forordning (EF) nr. 546/2002. Disse ændringer vedrører arten af de projekter, der skal finansieres, samt forøgelsen af de finansielle midler.

2.1. Fondens foranstaltninger

2.1.1. Oplysningskampagner om de skadelige virkninger af rygning

Oplysningskampagnerne om de skadelige virkninger af rygning kører fortsat. Foranstaltningernes sigte blev dog udvidet, for at der bedre kan tages hensyn til udviklingen i EU-lovgivningen, bl.a. med hensyn til sundhedsadvarsler⁴, og problematikken omkring passiv rygning og ophør med rygning inddrages.

2.1.2. Omstillingsaktioner

Fondens øvrige foranstaltninger blev helt omlagt. I forbindelse med strategien for en bæredygtig udvikling af EU blev området landbrugsforskning nemlig erstattet med en ny prioritet, der tager sigte på at støtte initiativer til omstilling af tobaksavlere, der ønsker at forlade sektoren og overgå til andre jobskabende afgrøder og erhvervsaktiviteter, samt undersøgelser af mulighederne for omstilling.

2.2. Fondens finansiering

Fonden finansieres fortsat ved en tilbageholdelse i den præmie, der udbetales til tobaksavlere. Tilbageholdelsen er blevet gradvis forøget for at frigøre flere finansielle midler.

¹ EFT L 84 af 28.3.2002, s. 4.

² EFT L 215 af 30.7.1992, s. 70. Forordningen er senest ændret ved forordning (EF) nr. 806/2003 (EUT L 122 af 16.5.2003, s. 1).

³ http://europa.eu.int/comm/agriculture/eval/index_da.htm

⁴ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2001/37/EF om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser om fremstilling, præsentation og salg af tobaksvarer (EFT L 194 af 18.7.2001, s. 26).

I artikel 13 er det nemlig fastsat, at tilbageholdelsen i præmien stiger fra 2 % for 2002-høsten til 3 % for 2003-høsten. Det er endvidere fastsat, at i forbindelse med den rapport om anvendelsen af fondens bevillinger, som Kommissionen skal forelægge inden den 31. december 2003, kan tilbageholdelsen forhøjes indtil 5 % for 2004-høsten.

I artikel 2 i Kommissionens forordning (EF) nr. 2182/2002 om gennemførelsesbestemmelser til Rådets forordning (EØF) nr. 2075/92 for så vidt angår Fællesskabsfonden for Tobak⁵ er det fastsat, at Fondens udgifter til hver af de to kategorier af foranstaltninger (oplysning og omstilling) svarer til højst 50 % af fondens samlede beløb. Det er endvidere fastsat i samme artikel, at hvis det beløb, der er til rådighed for den ene af kategorierne, ikke udnyttes fuldt ud, foretager Kommissionen en omfordeling til fordel for den anden kategori, forudsat at der under denne kategori er et overskud af støtteberettigede projekter.

3. UDNYTTELSE AF FONDENS BEVILLINGER

Ved en tilbageholdelse på 2 % af præmien for 2002-høsten andrager det samlede disponible beløb for finansiering af fonden for 2003 ca. 19 mio. EUR. En ligelig fordeling af midlerne til de to kategorier foranstaltninger betyder, at der er 9,5 % mio. EUR til rådighed for hver af dem.

3.1. Oplysningskampagner om de skadelige virkninger af rygning

Fællesskabsfondens oplysningskampagner udgør en integreret del af de vigtigste prioriteter for bekæmpelse af rygning som fastsat i Kommissionens meddelelse til Rådet og Europa-Parlamentet om Fællesskabets nuværende og foreslåede rolle i bekæmpelsen af tobaksforbruget⁶.

Med hensyn til fondens udnyttelse til oplysningskampagner havde Kommissionen tidligere som følge af to indkaldelser af bud om projekter i denne forbindelse i juli 1994⁷ og i april 1996⁸ besluttet at finansiere 18 flerårige projekter til et samlet bidrag på 13 442 390 EUR.

Den nye impuls, som Rådet gav fonden i 1998⁹ ved at forøge tilbageholdelsen i præmien fra 1 % til 2 %, gjorde det muligt at finansiere mere omfattende oplysningskampagner om de skadelige virkninger af rygning. Der blev således i forbindelse med den tobaksfrie dag den 31. maj 2001 indledt en bred kampagne til bekæmpelse af rygning hos unge i aldersklassen 12-18 år i EU's 15 medlemsstater. Denne kampagne er resultatet af en indkaldelse af bud i oktober 2000. Den kører over højst tre år til en forventet årlig udgift på 6 mio. EUR, som fonden finansierer 100 %. I 2001 blev der således indgået forpligtelse for 99,9 % af bevillingerne.

I 2002 blev der undertegnet to nye kontrakter, hvoraf den første ved en uafhængig evaluering blev anslået til 160 000 EUR for det første år af oplysningskampagnen og den anden til 633 000 EUR for tilrettelæggelse af en conference om udnyttelse af medierne til bekæmpelse af rygning. I 2002 blev der indgået forpligtelse for 96,8 % af bevillingerne.

⁵ EFT L 331 af 7.12.2002, s. 16.

⁶ KOM(1996) 609 endelig af 18.12.1996.

⁷ EFT C 179 af 1.7.1994, s. 8.

⁸ EFT C 127 af 30.4.1996, s. 15.

⁹ Forordning (EF) nr. 1636/98 (EFT L 210 af 28.7.1998, s. 23).

I 2003 vil Kommissionen lancere to nye indkaldelser af bud stadig som supplement til de igangværende foranstaltninger. Det skal bemærkes, at de nye initiativer ligger mere og mere på linje med Kommissionens lovgivningsmæssige initiativer og politik. Der vil således blive indledt dels en undersøgelse om brugen af farvefotos i forbindelse med oplysningerne til forbrugerne på cigaretpakker og dels en undersøgelse af politikken og lovgivningen om bekæmpelse af rygning i EU. Disse to undersøgelser er et led i tilsynet med Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2001/37/EF om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser om fremstilling, præsentation og salg af tobaksvarer. Udgifterne til disse to undersøgelser anslås til 2,1 mio. EUR.

Parallelt hermed påtænker Kommissionen endvidere at finansiere foreteelser, der skal styrke de igangværende oplysningskampagner, bl.a. kampagnen for bekæmpelse af rygning hos de unge. I 2003 forventes det, at der indgås forpligtelse for 91,5 % af bevillingerne. Aktionsbevillingerne for perioden 2000-2003 er anført i bilag 1.

3.2. Omstillingsaktioner

3.2.1. Generelt

Ændringen af Fællesskabsfondens anvendelsesområde i marts 2002 var radikal. Landbrugsforskningen, der var påtænkt i fondens oprindelige udformning, blev opgivet til fordel for omstilling af tobaksavl til andre aktiviteter.

Siden da har fonden finansieret individuelle projekter og projekter af almen interesse for omstilling af tobaksavlere samt undersøgelser af mulighederne for omstilling af tobaksavlsområderne til andre afgrøder eller aktiviteter.

De individuelle projekter tager sigte på:

- a) omstilling til andre afgrøder og forbedring af andre landbrugsprodukters end tobaks kvalitet samt tilskyndelse til diversificering af aktiviteterne på bedrifterne
- b) uddannelse af tobaksavlere i forbindelse med omlægning af landbrugsproduktionen fra tobak til andre afgrøder
- c) oprettelse af afsætningsstrukturer for andre kvalitetsprodukter end tobak samt servicefaciliteter for erhvervslivet og befolkningen på landet, diversificering af landbrugsaktiviteterne eller nærtstående aktiviteter for at skabe alternative jobs og indtægter, bl.a. fremme af turisme og håndværk.

Projekterne af almen interesse og undersøgelserne tager sigte på:

- a) undersøgelser, der har til formål at skabe mulighed for omstilling af tobaksavlere til andre afgrøder eller aktiviteter
- b) vejledning og rådgivning for tobaksavlere, der beslutter at ophøre med tobaksavl
- c) nyskabende forsøg, der tjener demonstrationsformål. Disse forsøg kan eventuelt formidles til interesserede parter.

Fondens finansiering kan andrage 75 % af de støtteberettigede udgifter for individuelle projekter (undtagen uddannelse) og 100 % af de støtteberettigede udgifter for projekter af almen interesse (herunder individuel uddannelse) og for undersøgelser.

EU-støttebeløbet pr. tobaksavler beregnes ud fra den mængde af kvoten, der er opkøbt hos ham. Det samlede beløb er summen af de beløb, der er opnået pr. tranche opkøbt kvote. For tranchen til og med 10 t er støttebeløbet tre gange præmiebeløbet, for tranchen over 10 t til og med 40 t er støttebeløbet to gange præmiebeløbet, og for tranchen over 40 t er støttebeløbet en gang præmiebeløbet.

For de individuelle projekter må den samlede EU-støtte pr. tobaksavler ikke overstige 300 000 EUR. Loftet på 100 000 EUR gælder for foranstaltninger, der ikke henhører under produktion, afsætning og forarbejdning af de i traktatens bilag I omhandlede varer.

Efter i første omgang en vejledende fordeling på medlemsstaterne af fondens midler til foranstaltningerne efter mængderne af de definitivt opkøbte kvoter (90 %) og efter den nationale garantitærskel (10 %) fastsætter Kommissionen den endelige fordeling af disse midler på medlemsstaterne under hensyntagen til ansøgningerne om støtte.

3.2.2. Opkøb af kvoter fra 2002-høsten

De nye driftsregler for fonden blev ledsaget af en styrkelse af programmet for opkøb af kvoter. Det bør anføres, at programmet for opkøb af kvoter finansieres over budgetkontoen "tobakspræmier" (konto nr. 050210 01 1710) og derfor ikke tynger tobaksfondens midler.

Fonden opererer i snævert samarbejde med programmet for opkøb af kvoter, der er indført for at lette omstillingen af de tobaksavlere, der på et personligt og frivilligt grundlag har besluttet at forlade sektoren.

Tobaksavlere, der har tilsluttet sig et opkøbsprogram¹⁰, og hvis definitivt opkøbte kvote vedrører en mængde på mindst 500 kg, kan komme ind under fondens individuelle projekter.

I forbindelse med programmet for opkøb af kvoterne fra 2002-høsten blev der opkøbt kvoter for i alt 2 550 t tobak og 1 335 producenter forlod sektoren. Opkøbet, der især tog sigte på kvoter for sortgrupperne V og III, var en succes i Italien og Grækenland (henholdsvis 56,8 % og 39,4 % af det samlede opkøb) samt i Portugal, Belgien og Østrig. I Tyskland, Spanien og Frankrig blev der dog ikke opkøbt nogen kvote. I sammenligning med de foregående år nåede opkøbet af 2002-kvoterne op på et niveau, der er syv gange højere end niveauet for 1999-, 2000- eller 2001-høsten.

Forbedringen af opkøbsprogrammets resultater skal endvidere sættes i relation til de gunstige muligheder, som fonden byder på.

3.2.3. Fordeling af fondens midler i 2003

For at kanalisere udbetalingen af støtten i 2003 har medlemsstaterne udarbejdet omstillingsprogrammer samt nationale bestemmelser for iværksættelse af disse programmer.

I forbindelse med de nationale programmer har de tobaksavlere, der er ophørt med tobaksavl, indgivet individuelle omstillingsprojekter, og de offentlige myndigheder og de offentlige organer for landbrugsforskning og/eller erhvervslivet på landet indgivet forslag til undersøgelser eller projekter af almen interesse.

¹⁰ som fastsat i artikel 14, stk. 1, i forordning (EØF) nr. 2075/92.

I 2003 indgav 680 tobaksavlere af i alt 1 335 tobaksavlere, der har forladt sektoren i forbindelse med opkøbsprogrammet, dvs. ca. 51 %, individuelle projekter. Der blev i alt indgivet 14 forslag til undersøgelser og projekter af almen interesse i medlemsstaterne. De samlede udgifter til de foreslåede foranstaltninger androg 19 130 994 EUR. EU blev anmodet om at finansiere 14 993 156 EUR. Kun 9 500 000 EUR var til rådighed, dvs. ca. 63 af de ønskede midler. Planerne for finansiering af fondens foranstaltninger i 2003 er anført I bilag 2.

Den vejledende fordeling på medlemsstaterne af fondens midler blev foretaget ved Kommissionens beslutning 2003/161/EF¹¹. Den endelige fordeling blev fastsat ved Kommissionens beslutning 2003/486/EF¹².

Gennemsnitsudgiften til de individuelle projekter var på 20 583 EUR. Mellem medlemsstaterne varierer denne gennemsnitsudgift mellem 7 502 EUR og 35 990 EUR. På grundlag af de indgivne projekter kan konkluderes, at den individuelle omstilling oftest er rettet mod gartneri, frugtavl, agroturisme og forarbejdning af gartnerivarer.

Projekterne af almen interesse og undersøgelserne omfattede:

- undersøgelser af omstilling: fastlæggelse af afgrøder eller aktiviteter, der kan erstatte tobaksavl (diversificering), og agronomiske og finansielle simuleringer af alternativerne
- etablering af en on-line-hjælp for omstilling med henblik på oplysning, uddannelse og vejledning af tobaksavlere, der er ophørt med tobaksavl
- nyskabende forsøg, der tjener demonstrationsformål, som alternativ til tobaksavl.

Gennemsnitsudgiften til projekter af almen interesse og undersøgelser var på 366 769 EUR. Pr. medlemsstat varierer denne gennemsnitsudgift mellem 55 000 EUR og 1 166 667 EUR.

¹¹ EUT L 65 af 8.3.2003, s. 31.

¹² EUT L 164 af 2.7.2003, s. 17.

4. KONKLUSION

Analysen af dataene om udnyttelsen af tobaksfondens bevillinger kræver følgende bemærkninger:

Med hensyn til **oplysningskampagner om de skadelige virkninger af rygning** har de foranstaltninger, der blev vedtaget i de seneste år, gjort det muligt at opnå en **god udnyttelse af de midler**, som fonden havde afsat til oplysningskampagner. Især forhøjelsen af fondens procentsats fra 1 % til 2 % har gjort det muligt at nå op på et budget, der kan dække udgifterne til oplysningskampagnerne i medierne i hele EU. På denne måde gør den nye kommunikationspolitik, der er udviklet for oplysningskampagner, det også muligt at udnytte enhver ny forhøjelse af budgettet effektivt. Ifølge de disponible data og skøn i juli 2003 skulle bevillingsforbruget på 90 % også blive overskredet i år. Med hensyn til den del af fonden, der er afsat til **omstilling**, har tobaksavlernes interesse i 2003 bekræftet, at omformningen af tobaksfonden med henblik på at støtte omstillingen af tobaksavlsområderne imødekom et reelt behov på dette område. Beviset er, at de **foranstaltninger, der blev finansieret i 2003, helt har opbrugt de disponible budgetmidler, der var afsat til omstilling**.

Med hensyn til finansieringen af fonden skal det erindres om, at **tilbageholdelsen i præmien** for 2003-høsten, **vil stige fra 2 % til 3 %**. Denne forhøjelse af procentsatsen vil øge de disponible bevillinger på 2004-budgettet fra 19 mio. EUR til 28,5 mio. EUR og skaffe **flere og tilstrækkelige midler** til gennemførelsen af de fastsatte mål.

BILAG 1

Fællesskabets tobaksfonds aktionsbevillinger til oplysningskampagner (budgetkonto nr. 050210 02 1750)

(i EUR)

Aktionsbevillinger	2000	2001	2002	2003
	(pr. 31.12.2000)	(pr. 31.12.2001)	(pr. 31.12.2002)	(pr. 11.7.2003)
Bevillinger for regnskabsåret	3 000 000	7 500 000	9 000 000	10 000 000
Forpligtelser	1 728 591	7 492 234	8 713 174	9 150 000 (skøn)
Sats for indgåede forpligtelser for fondens bevillinger	57,6%	99,9%	96,8%	91,5%
Betalinger over bevillinger for regnskabsåret	815 948	5 861	158 580	
Betalinger over automatisk fremførte bevillinger for regnskabsåret	292 120	6 315 236	8 554 044 (skøn)	
Betalinger I ALT	1 108 068	6 321 097	8 712 623 (skøn)	

Kilde: GD SANCO

BILAG 2

Planer for finansiering af Fællesskabets tobaksfonds foranstaltninger i 2003

(i EUR)

Finansierungsplaner	Italien	Grækenland	Spanien	Frankrig	Tyskland	Portugal	Belgien	Østrig	I ALT
Udgifter til individuelle projekter									
Omstilling/diversificering (artikel 13, litra a*))	5 108 197	7 738 245				28 037	7 502	73 000	12 954 981
Uddannelse (artikel 13, litra b))		440 000							440 000
Afsætning og serviceydelser (artikel 13, litra c))	578 245							23 000	601 245
Udgifter til projekter af almen interesse og undersøgelser									
Undersøgelser (artikel 14, litra a))	3 500 000	799 900	34 400	92 000	110 000	286 035			4 822 335
Vejledning og rådgivning (artikel 14, litra b))							55 433		55 433
Nyskabende forsøg (artikel 14, litra c))			217 000			40 000			257 000
Den samlede udgift til projekterne	9 186 442	8 978 145	251 400	92 000	110 000	354 072	62 935	96 000	19 130 994
Ønsket EU-finansiering	7 025 106	7 043 584	251 400	92 000	110 000	347 063	61 060	62 944	14 993 156
Individuelle projekter - antal projekter	158	515	0	0	0	3	1	3	680
Gennemsnitsudgift til individuelle projekter	35 990	15 880				9 346	7 502	32 000	20 583
Projekter af almen interesse - antal projekter	3	1	3	1	2	3	1	0	14
Gennemsnitsudgift til undersøgelser og generelle projekter	1 166 667	799 900	83 800	92 000	55 000	108 678	55 433	0	366 769

* i forordning (EF) nr. 2182/2002.

Kilde: Meddelelse fra medlemsstaterne